

IN MEMORIAM

STANE JUŽNIČ

(19. julij 1928, Fara pri Kostelu, - 5. november 2013)

Dr. Stane Južnič - bard slovenske antropologije, je bil legendarni profesor na Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo, sedanji Fakulteti za družbene vede. Bil je erudit in poliglot, slovel je po izvrstnih predavanjih, začinjenih z zanimivimi in sočnimi anekdotami, duhovitostmi, včasih sarkazmom.

Zaradi vseh svojih posebnosti je njegovo ime znano daleč zunaj zidov fakultete. Njegova

bibliografija obsega več kot dvajset znanstvenih monografij in visokošolskih učbenikov ter več sto znanstvenih člankov, ki govorijo o njegovih raznovrstnih zanimanjih od antropologije in politične zgodovine, vprašanj identitete in specifične jezikoslovja. V svojih delih je preučeval dežele v razvoju, procese kolonializma in dekolonizacije, še posebej Latinsko Ameriko in Afriko, zgodovino civilizacij, politične vede, socialno politično in lingvistično antropologijo. Med izvirnimi znanstvenimi članki profesorja Južniča najdemo celo paleto antropoloških razmišljanj in idej, kot na primer: *Antropologija humora*, *Človekovo telo*, *Herezije*, *Ideologija razvoja*, *Kaj je in kje je Evropa v sodobnem svetu*, *Sakralizacija in ritualizacija oblasti*, *O gospodarskem tradicionalizmu*, *Avtoriteta in oblast*, *Kriza v Južni Afriki*, *Problemi birokratske vladavine*, *Položaj jezikov v sodobnem svetu*, *Nekateri vidiki zaustavljene dekolonizacije*, *Ideologija antikolonijalne revolucije*, *Razmišljanje o evrocentризmu*.

Od znanstvenih monografij so najpomembnejše vsekaror: *Človekovo telo med naravo in kulturo*, *Identiteta*, *Politična kultura*, *Lingvistična antropologija*, *Kolonializem in dekolonizacija*, *Socialna in politična antropologija*, *Novejša zgodovina*, *z zgodovino delavskega gibanja*, *Socializem in države v razvoju*, *Kam gre Latinska Amerika*.

Rodil se je v Fari pri Kostelu blizu hrvaške meje na Kolpi. V Ljubljani je obiskoval tedanjo osemletno klasično gimnazijo. Pozneje je študiral na diplomatski šoli v Beogradu in zatem diplomiral na tamkajšnji Filozofski fakulteti. Na Visoki šoli za politične vede v Beogradu je doktoriral iz geneze kapitalizma v nerazvitem svetu. Nekaj let je v Beogradu vodil oddelek za nerazvite države na Inštitutu za mednarodno politiko in sodeloval v Ekonomski komisiji Združenih narodov za Afriko, ki je imela sedež v Etiopiji, sodeloval v številnih mednarodnih združenjih. Leta 2002 je za znanstveno, raziskovalno in pedagoško delo ter za prispevek k razvoju slovenske družbene znanosti prejel častni znak svobode Republike Slovenije.

Njegovo življenje je zaznamovala tudi druga svetovna vojna, še ne šestnajstleten je postal partizan. Po vojni je delal na zunanjem ministrstvu in služboval v Veliki Britaniji in ZDA. Za seznanjanje z antropologijo je bil ključen najprej London, potem sodelovanje s t.i. tretjim svetom, predvsem z Latinsko Ameriko, ki je bila pozneje v središču njegovega raziskovalnega zanimanja.

Leta 1968 se je zaposlil na FSPN, kjer je poučeval več predmetov: Socialno in politično antropologijo, Lingvistično antropologijo, Nastanek sodobnega sveta, Novejšo politično zgodovino z zgodovino delavskega gibanja, Civilizacije in Politično kulturo. Rad je predaval, v tem je vidno užival, predavalnice so bile vedno nabito polne. Pravičen pri ocenjevanju, nedvomno najbolj zahteven profesor, včasih tudi z nenavadnimi podvprašanji. Spomnim se, da sem enkrat na izpitu morala sklanjati svoje ime v latinščini.

Užival je tudi v polemikah s študenti, na koncu je profesor vselej zmagal. Tudi če se nisva vedno strinjala, je nedvomno ostal njegov odtis na antropologiji, ki jo vedno in znova izhajajoč iz njegovih predavanj posredujem/o svojim študentom naprej.

Karmen Medica